

21 børn á skúlabonki í Oyndarfirði:

Her flutti kreppan ikki familjurnar

Barnatalið í Oyndarfjarðar skúla hevur verið stóðugt, hóast kreppan hevur herjaði í landinum og hópflyting út í heim hevur verið ein partur av gerandisdegnum. »Her fluttu tríggar familjur úr bygdini í góðu áttatiárunum, men tað var ikki vegna vinnuløysi, heldur at tey fingu bjóða betri starvsmøguleikar aðrastaðir, sigur Hallur Ellingsgaard, fyrstilærari í skúlanum Oyndarfirði

Eftir Jústinus Eidesgaard
Myndir: Kalmar Lindenskov

Skúlin er eins og eitt barometur fyri livinum í eini bygd. Hoyrist barnarómur í frikorterunum, so er móguleiki fyri at okkurt av hesum børnunum fer at stóðast og seta bógv í heimbygdini. Tey eru tryggin fyri framtíðini. Tað upptekur fólk á bygd hvør fer í og úr skúla komandi ár. Gongur drúgv tíð, uttan at nakar fer í fyrsta flokk, so stúra fólk og tósað verður um hetta. Hendir at skúlin verður afturlatin, so sær ikki ljóst út fyri framtíðini, táer sorg í bygdini.

Herviliga kreppan, sum hevur rakt okkum í nítíárunum hevur eisini ført við sær, at skúlar, sum hava verið spír til alla mentan í byggunum í Føroyum í hesi öld, hava latið aftur. Men í

Oyndarfirði hevur bygdin verið heppin. Kreppan hevur ikki ført til hópflyting og barnatalið hevur verið stóðugt seinastu árin. Treyðugt so, fyrr vórumunandi fleiri børn í skúlanum. Ikki var óvanligt at 10 børn vóru í einum húsi, í øðrum heilt uppi 14. Í dag er neyv-an nokur familja størri enn fyrra børn, onkur tó fimm.

Skúlin í Oyndarfirði er broyttur seinastu árin. Nú-tíðin er komin inn um skúla-gátt við nýggjum pedag-gogikki, frálæruhátti. Fyrr var skúlin ógvuliga stíl-reinur, onki meir enn tað allar neyðugasta var at síggja, ikki ein mynd á veggjunum. Einku sum kundi órógva viðkvæma barnið. Alt skein nýpusað og vælrokt og tóktist næstan at vera óbrúkt. Solciðis sá

skúlarnir út kring landið, næstan uttan undantak.

Í dag sær skúlin ørvisi út. Teir nýggju lærararnir eru úrslit av eini aðrari tíð. Fyrsta kenslan er at skúlin er óruddiligur. Gongin, sum fyrr bara var ein gongd við skógvapurum sett eður snóri er full av øllum móguligum. Og hon osar av lívi og triv-naði.

Har stendur eitt borð við ymskum spølum, sum børnini sjálvi hava evnað. Hesi nýta tey at stytta stund-ir í frikorterunum. Ein gom-ul vaskimaskina stendur í einum horni. Hon hevur verið nýtt til at læra børnini at gera pappír. Er forrestin ein av teimum fyrstu vaski-maskinunum í bygdini, Gøtu Fia átti hana.

Tað er frikorter og tón-leikur hoyrist úr heimar

Børnini peika stolt á eftirgerðina av føroysku undirgrundini, sum tey hava evnað úr flammingsoplátum. hetta er eitt sera snótligt arbeiði

stovu, har eldru børnini halda til. Ein Ghetoblazer dukar nútímans rútmurnar út í skúlan. Børnini fara út, uttanfyri er kalt og kavi og skjótt tveita tey kavabæk efur hvørjum øðrum og hugna sær óført. Hesin leikur er óbroyttur gjøgnum öldir. Inni á lærarastovuni sita báðir lærararnir. Fyrsti lærarin eitur Hallur Ellings-gaard, Hann er klaksvík-

ingur, giftur í Oyndarfirði. Hann hevur verið fyrsti lær-ari síðan 1986. Hann tók læraraútbúgving í 1980 og var fyrstu árin lærari á Strøndum. Hin lærarin er Jón Ingi Eidesgaard. Hann er oyndarfirðingur og hevur verið lærari í Oyndarfirði síðan hann tók prógv á læraraskúla í Aalborg í 1984. Hann er eisini bú-settur í Oyndarfirði.

A veggjunum í lærara-stovuni hongur ein vakur málningur av Oyndarfirði. Skúlabørnini góvu Hans Marius Eidesgaard hendan málning, tá hann fór frá fyri aldur fyrst í fimtiárunum. Hann var lærari í Oynd-arfirði í ein mannsaldur. Tá Hans Marius doyði, lótu arvingarnir skúlanum málningin aftur. Í gongini hongur ein portrettmál-ningur av Hans Mariusi. Erling Mortensen, sáli kom til Oyndarfjarðar stutt eftir at Hans Marius var farin. Hann var lærari í bygdini til hann fór frá vegna aldur. Ein mynd av honum kemur ivaleyst uppá veggini seinni.

Eisini skerðir

Tá eg byrði í skúlanum høvdu vit 96 tímar um vikuna. Nú er tímatálið skert niður til 52 og vit eru bert tveir lærarar. Fyrr vóru vit tríggar. Játtanin til undir-vísingartilfar er eisini nógv skerð. Fyrr fingu vit 30.000 krónur árliga, nú fáa vit 20.000. Men barnatalið er tað sama, og tað er sera hugaligt, sigur Hallur Ell-ingsgaard.

– Tað fluttu nógv tólk úr Oyndarfirði í teimum góðu tíðunum í áttatiárunum. Tað eina árið fluttu ikki færri enn tríggar barnafamiljur. Men síðan kreppan kom yvir landið hava familjurnar stóðast. Ongin er fluttur or-sakað av vánaligu tíðunum, sigur Hallur Ellingsgaard.

Danskt bókasavn

Skúlin í Oyndarfirði er ein av teimum fáu bygda-skúlanum í landinum, sum hevur eigið bókasavn.

– Tvey skúlabókasavn í Danmark vóru niðurløgd og umleið 10.000 bing vóru tøk. Hesi kundu fáast fyri 12.000 krónur. Skúlarnir í Nólsoy, Kollafirði, Oynd-arfirði og Viðareiði tóku seg saman og keyptu bók-urnar. Úrslitið er, at vit hava í dag eitt vælútgjørt bóka-savn í skúlanum, sigur Hall-ur Ellingsgaard.

– Eisini undirvísingar-bøkurnar eru skiftar út sein-astu árin. Eg haldi ikki nøkur av teimum gomlu lærubókunum verður nýtt í skúlanum í dag. Tað er stór menning á undirvísingar-økinum í landinum í dag, sigur Hallur Ellingsgaard.

Bókasavnir eru í kjallaran-um í skúlanum. Har var fyrr ein fimleikarstova, men hendan verður ikki nýtt longur. Enn vantar yvirliðið og lánkort yvir bøkurnar, men hetta skal fáast til vega skjótt og so kunnu børnini lána bókur heim at lesa.

Kavakraeggj uttanfyri. fremst Frits av Hellunum, aftanfry Andy úr Oyndarfirði og Marin og Eleonora av Hellunum